

Verksamhetsberättelse för SiBoLoKo läsåret 2022-2023

Rapporten bygger på de av skolorna insamlade uppgifterna. De fyra gymnasiernas storlek och geografiska läge gör att en jämförelse mellan skolorna på alla punkter inte är relevant. I dessa fall är det ändå intressant att följa med hur siffrorna utvecklas från år till år.

Antal studerande och medeltal i studentexamen

Sett ur ett finlandssvenskt perspektiv kan Borgå Gymnasium (BoGy) klassas som ett stort gymnasium, Sibbo (Sigy) och Lovisa (LG) som medelstora och Kotka Svenska Samskola (KSS) som ett litet gymnasium. Antalet studerande som avbrutit korrelerar med skolornas storlek. Läroplanen GLP2021 sätter stor vikt på att erbjuda individuella studiestigar för studerande och skolornas studiehandledning ska stöda deras val av skola och följa upp skolbyten.

Medeltalsgränsen för den årskurs som inleder sina studier tas med i jämförelsen. Borgå, Lovisa och Sibbo har medeltalsgränsen 7,0 för antagning av nya studeranden. Kotka har ingen medeltalsgräns ifall studerande i en årskurs underskrider 25.

Antalet studerande är på samma nivå i alla gymnasier jämfört med läsåret 2021-22. BoGy har 302 studerande, Sigy 160, LG 100 och KSS 24.

Medeltalet på poängen i studentexamen då alla ämnen räknas med mäter hur studentkullen som helhet presterat men antalet skribenter och antalet skrivna ämnen varierar mellan skolorna.

Den stora gymnasiejämförelsen som bl.a. Yle gör i maj bygger på resultaten i studentskrivningarna. De olika jämförelserna tar siffrorna från de fyra obligatoriska proven eller alla skrivningar och vissa jämför korrelationen mellan medeltalet årskursen haft då den inlett gymnasiet och poängmedeltalet från studentskrivningarna. Gymnasiernas placeringar varierar ibland kraftigt. En orsak till en sämre placering är resultatet framför allt i modersmålet. De som skriver ett underkänt prov kan med hjälp av kompensationspoäng från de andra ämnena bli student men då är studentens poängmedeltal naturligt betydligt lägre. SiBoLoKo-gymnasierna är medvetna om situationen och har också startat projekt och program för en ökad språkmedvetenhet.

Antal lärare

Gymnasierna i Finland har i allmänhet lätt att locka till sig behöriga lärare men avståndet till huvudstadsregionen och placeringen i utkanten av finlandssvenska regioner påverkar i viss mån attraktionskraften. Tyvärr verkar det bli svårare att få behöriga lärare även till gymnasierna. Kotka Svenska Samskola har nästan enbart lärare gemensamma med grundskolan eftersom kursantalet inte räcker till att fylla undervisningsskyldigheten.

Timresursen och gymnasieresursen

Skillnaderna i timresursen korrelerar också med storleken på skolorna. I KSS går alla kurser en gång. I Lovisa och Sibbo går de obligatoriska kurserna och vissa fördjupade två gånger och i BoGy går de obligatoriska 3-4 gånger samt de fördjupade och tillämpade 1-3 gånger. Skillnaden i antalet fördjupade och tillämpade torde ligga i tolkningen.

BoGy har en heltidsanställd studiehandledare och speciallärare medan de övriga gymnasierna har kombinationstjänster eller delar sina respektive med grundskolan.

Gymnasieresursen räknas ut med formeln $(14+0,17 \times \text{antalet studerande})$ i kommunala skolor och med formeln $(20 + 0,16 \times \text{antalet studerande})$ i privata skolor. Det är rektorn tillsammans med lärarkåren som fördelar resursen för varje läsår. I mindre skolor är det brukligt att en del av resursen sätts på undervisningen eftersom den vanligen överstiger det behov och uppgifter som finns att sköta. För detta uppgörs varje läsår ett avtal med lärarkåren.

Flerformsundervisning

Utvecklandet av flerformsundervisning med finansiering av Svenska Folkskolans Vänner fortsatte. Det handlar om ett treårigt projekt av vilket läsåret 2022-23 var det andra. Vi hade fem gemensamma studieavsnitt: FRB27 (LG), FI04 (LG), GE03 (LG), GE04 (KSS) och GE02 (BoGy). Tidpunkten för träffarna med läraren var den samma som året innan: torsdagar kl. 14.30-16.00. Nytt för det här läsåret var att läraren kunde välja att fördela lektionerna på 1-3 perioder och på så sätt reglera förhållandet mellan kontaktundervisning och självständigt arbete. Varje gymnasium hade en resurs på två åvt för en tutorlärare som stödde de lärare som planerade och ordnade studieavsnitten och de studerande som deltog i dem.

Se [tutorlärarnas mellanrapport från våren 2023](#).

Under läsåret 2022-23 har samarbetet fortsatt mellan Lovisa Gymnasium och Kotka Svenska Samskola inom ämnet psykologi så att läraren anställd av Lovisa stad har hållit fem kurser/studieavsnitt psykologi i KSS.

GNet

I övrigt har nätkurserna ordnats i GNetts regi där SiBoLoKo-gymnasierna tillsammans årligen står för 8-10 nätkurser av totalt ca 30 kurser.

Under läsåret 2022-2023 deltog och slutförde studerande från SiBoLoKo-gymnasierna GNet-kurser enligt följande:

	Anmälda	Inledda	Avlagda	avlagda/inledda
BoGy	85	74	63	85,14%
Sigy	44	34	35	102,94%
LG	13	12	9	75%
KSS	29	28	22	78,57%

Den nya läroplanen GLP21

Hösten 2021 togs läroplanen GLP21 i bruk för dem som inledde sina gymnasiestudier. Lagen om den utvidgade läroplikten trädde i kraft samtidigt vilket betyder att gymnasiestudierna också ska vara kostnadsfria. Det är för tidigt att säga om digitala läromedel blir billigare i längden men en del studerande behöver tryckta läromedel för att bättre ta till sig innehållet. Om de tryckta läroböckerna håller att återanvändas kan de också bli billigare på sikt.

Arbetet med de allmänna och lokala delarna av den nya läroplanen gjordes i stor utsträckning i de enskilda gymnasierna. Ämneslärarna har samarbetat kring innehållet och bedömningen av studieavsnitten men eftersom varje gymnasium bygger upp sina egna studieavsnitt på basen av sina lärares preferenser, styrkor och samarbetsmöjligheter är det inte ändamålsenligt att skapa studieavsnitt som är gemensamma för alla SiBoLoKo-gymnasier.

Övergångsperioden med två olika läroplaner skapar ett visst merarbete på administrativ nivå och så har det i vissa fall skapat ett behov att ordna en kurs/ett studieavsnitt flera gånger samma läsår eftersom den i GLP2016 är planerad för en annan årskurs än i GLP2021.

GLP2021 medför möjligheter till ett starkare ämnesövergripande samarbete då studieavsnitten kan bestå av moduler från två eller flera ämnen. Också de mångsidiga kompetenserna öppnar upp för ett bredare syn på kunnande inom ett ämne än enbart ämneskunskapen. Dessa kompetenser ger färdigheter för fortsatta studier och kommande arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen signalerar att arbetet med GLP2021 har tre skeden: en inkörningsfas åren 2021-2024, en utvecklingsfas 2024-2027 och en fördjupande fas 2027-2030. Det här ger gymnasierna och personalen tid att implementera och utveckla verksamheten.

Ett av målen med den nya läroplanen är att stärka handledningen de studerande får under sina gymnasiestudier och då de ska välja var de vill fortsätta studera.

Resultat från olika enkäter

Kring årsskiftet 2022-2023 fyllde studerande i våra gymnasier i enkäten Välbefinnandeprofilen eller en egen skolvis enkät som mäter trivsel och välmående. Under våren 2023 gjordes Hälsa i skolan. De kommunvisa och skolvisa resultaten publicerades under hösten 2023. Kommunerna och gymnasierna har lyft fram följande utvecklingsområden:

Lovisa

- fyllde i **Välbefinnandeprofilen** och svarsprocenten var 80
- resultaten är i linje med de övriga gymnasier som deltog i enkäten
- flickor har överlag en svagare självkänsla än pojkarna, de som inte definierar sitt kön är för några för att det ska ge relevant information
- en klar majoritet (63-100 %) upplever sin hälsa som god men samtidigt har 20-50 % ont i nacken eller magen eller har huvudvärk
- ca 20 % uppger att de har svårigheter att begränsa användandet av sociala medier eller spel
- enkäten **Hälsa i skolan** från våren 2023 innehåller två oroande siffror för Lovisa Gymnasiums del: 50% av flickorna uppger att de inte äter morgonmål regelbundet och 53% av pojkarna sover mindre än 8 timmar/natt under vardagarna
- positiva resultat enligt **Hälsa i skolan** är bl.a. att vi ligger under snittet gällande skoltrötthet och över snittet då det gäller möjligheter att påverka i skolan

Borgå

Resultat från Hälsa i skolan våren 2021

(Vi deltog i en enkät i december 2022, men har inte ännu fått några resultat!)

- Borgå stads åtgärder: levnadsvanor som främjar välbefinnandet stärks och Gemenskapskänslan förstärks
- Borgå Gymnasiums utvecklingsplan:
 - * Svårigheter i skolgången har ökat (skriftliga uppgifter, förberedelse för prov, föredrag)
 - * klass- och skolgemenskapen förstärks (god arbetsro i gruppen, stöder åsiktsyttring men speciellt flickor upplever att de behandlas orättvist
 - * Levnadsvanor: över en tredjedel äter inte skollunch dagligen, tobaksrökning minskat radikalt, liberalare inställning till alkohol och droger; stor andel märker att de är på nätet utan att ha lust att göra det ("nätberoende")

Resultat från Hälsa i skolan våren 2023

Skoltröttheten har minskat märkbart från senaste enkät. 25 procent av flickorna upplever fortfarande trötthet. Flickorna upplever att de bemötts mer rättvist är tidigare. Skolgemenskapen har också stärkts, vilket var väntat, då vi haft närundervisning och återhämtat oss från coronatiden.

Problem med inlärningsfärdigheterna har minskat bland pojkarna medan det skett en liten ökning bland flickorna. Sovvanorna är oroväckande. Ca 45 procent (flera flickor än pojkar) uppger att de sover mindre än 8h på vardagarna. Det här är antagligen en av orsakerna till tröttheten. Dessutom är det många flickor som svarat att de inte äter morgonmål. Alkoholkonsumtionen har också ökat.

Skollunchen kvalitet klassas som medelmåttlig. Resultatet är märkbart sämre i jämförelse med resultaten från Östra Nylands välfärdsområde och hela landet. Däremot anser 95

procent av studerandena att skollunchen är tillräcklig, vilket igen är ett bättre resultat än på annat håll.

Sibbo

Resultaten från Hälsa i skolan 2023 för Sibbos gymnasiums del följer i mångt och mycket resultaten för resten av landet. Glädjande nog så är resultaten lite bättre än landets medelresultat då det gäller frågor som berör hälsa, levnadsvanor och i viss mån skolgång. Trots detta kan man uppmärksamma följande:

- Studerande sover för lite och har ofta dåliga kostvanor (äter inte frukost, äter inte alltid lunch...)
- Liberalare inställning till droger (trots att det inte ännu syns tydligt i form av ökad användning)
- Stor andel som upplever skoltrötthet och prestationsångest
- Ökat nätberoende
- Positivt är att ungdomarna i Sibbo rör på sig klart över medlet i Finland. Dessutom är studerande i Sibbo gymnasium nöjda med livet betydligt större utsträckning än snittet i Finland.
- En annan positiv sak är att den del av studerande som tycker om att gå i skolan är betydligt större än andelen i hela landet och än resultaten i tidigare hälsa i skolan undersökningar. Detta är en bra indikator på att våra studerande trivs.

Utöver resultaten från Hälsa i skolan enkäten vill vi uppmärksamma en upplevd nedgång i modersmålskunskaperna. För tillfället funderar vi över åtgärdsplaner för att vända denna trend.

Kotka

Kotka Svenska Samskola fick inte skolvisa resultatet på grund av att samplet var för litet. Vi har gjort skolvälbefinnande enkäten och svaren här nedan är tagna därifrån

- En del studerande har svårigheter med skolgången (skriftliga uppgifter, prov) och känner press från saker som har med studierna att göra
- Ungefär hälften upplever att deras hälsa är god, däremot är det skillnad mellan flickor och pojkar till fördel för flickorna
- Gruppsammanhållningen är rätt god
- Ökad nätanvändning (t.ex. Sociala medier), men ca hälften upplever att de kan begränsa användningen
- Matpausen upplevs som avkopplande

Skolan har satsat på välbefinnande genom workshops, tema-arbete och genom att lärarna frågar de studerande om uppgiftsmängd/ provdagar. Skolan har inte provveckor.

Följder av coronapandemin

En del av de studerande som var på årskurs 1 i gymnasiet eller i högstadiet under coronapandemin våren 2020 och läsåret 2020-21 påverkades starkt av distansstudierna. Det kunde ta sig uttryck som motivationsbrist eller kunskapsluckor. Ännu läsåret 2022-23 var behovet av stödande åtgärder stort. Det understöd gymnasierna kunnat ansöka om av Utbildningsstyrelsen har möjliggjort flera stödtimmar och åtgärder för att förbättra samhörigheten och stärka gemenskapskänslan.

Samarbetet med högskolor

Gymnasierna har etablerat samarbete med högskolorna. Abiturienterna besöker valfria högskolor, yrkeshögskolor och universitet i Helsingfors under högskoledagen i slutet av oktober. Olika högskolor och institutioner besöker gymnasierna för att informera om fortsatta studier. Läsåret 2022-2023 sköttes ännu en del av kontakten till högskolor på distans. Också enskilda lärare samarbetar med högskolor inom sitt egna ämne bl.a. genom föreläsningar och laborationer. De flesta högskolor och yrkeshögskolor erbjuder studier via öppna universitetet. Enstaka studerande från SiBoLoKo-gymnasierna har avlagt en högskolekurs. De tidskrävande gymnasiestudierna gör ändå att de studiehelheter högskolorna erbjuder för gymnasiestuderande lockar endast enstaka deltagare. Självständiga studier kräver mycket självdisciplin och god studieteknik. Åbo Akademi och Arcada jobbar på att utveckla samarbetet mellan enskilda institutioner och ämneslärarna i gymnasierna. Via olika projekt som t.ex. Studera starkt (HU) och Bron (ÅA) vill högskolorna minska på klyftan mellan gymnasie- och högskolestudier.

Enligt uppdrag

Oktober 2023

Anders Nordström, koordinator